

روایت خلاق یک قصه دوست‌دار

گفت‌وگو با مدیر فیلمبرداری و تهیه‌کننده سریال شبکه خانگی «شبکه مخفی زنان»

این روزها بلنقره‌های ایرانی در رقابتی شگفت‌انگیز بر سر سریال‌سازی، با یک سریال جدید مشترکان و مخاطبان خود را هیجان زده می‌کنند. تملوا که طی یک سال گذشته با تبلیغ سریال «شبکه مخفی زنان» مخاطباتش را برای دیدن این سریال تهییج کرده بود، حالا نزدیک به یک ماه است که بخش آن را آغاز کرده است. این سریال یکی از پر باز بگرتین سریال‌های این روزهای شبکه نمایش خانگی است و اولین تجربه افشین هاشمی به عنوان کارگردان در عرصه ساخت سریال برای مخاطبان این شبکه به‌شمار می‌رود. آن‌طور که از شواهد بر می‌آید هاشمی به خوبی توانسته از پس کار در این عرصه بر آید و این موضوع را می‌توان در همین چهار قسمت ابتدایی به وضوح دید. در این سریال دوام تاریخی که محمدرحمطیان و محسن قرائی نویسندگان آن هستند، بزرگ‌ترین هم‌چون لیلا حاتمی، مهدی هاشمی، شبینم مقدمی، بلز ان کورتی، سیلک اتصالی، شقایق دهقان، امیرحسین رستمی، حمید فرخزاد، رضابهبودی، مونا فرجاد، اصغر سمسرازاده و... بازی کرده‌اند.

سید مهدی فخرفروزی
گفت‌وگو

علیرضا زرین دست:

ساخت سریال نمایش خانگی گاو نر می‌خواهد و مرد کهن علیرضا زرین دست مدیر فیلمبرداری نام‌آشنای سینمای ایران است که شاید کمتر کسی را بتوان به قلمت و توانمندی او در این عرصه پیدا کرد. او از دهه ۴۰ کار خود را در سینمای ایران شروع کرد و تاکنون در آثار سینمایی زیادی به عنوان مدیر فیلمبرداری حضور داشته و بارها در مجامع مختلف بر گزیده شده است. شاید بتوان او را به جهت همکاری‌اش با بزرگان سینمای ایران به عنوان منشور مصور تاریخ سینمای ایران بر شمرده که با افضای خاص خود بین مخاطبان جدی سینما و کارشناسان شهرت و جایگاه دارد. نکته جالب دیگری که می‌توان به آن اشاره کرد این است که علیرضا زرین دست تا قبل از سریال شبکه خانگی «شبکه مخفی زنان» تنها یک بار (آن هم در سال ۱۳۵۴ و سریال «دایی جان ناپلئون» ساخته ناصر تقوایی) به عنوان فیلمبرداری با یک پروژه سریالی همکاری داشته است. با او در شرایطی گفت‌وگو کردیم که تولید این سریال همچنان ادامه دارد و کم‌تر از یک ماه دیگر به اتمام می‌رسد.

بعد از سریال «دایی جان ناپلئون» که در سال ۵۴ تولید و در سال ۵۵ روی آنتن رفت، این اولین سریالی است که با آن همکاری کرده‌اید. از چگونگی پیوستن به این پروژه بگویید؟

جواد نوروزبیگی تهیه‌کننده اولیه سریال «شبکه مخفی زنان» با من تماس گرفت و این پیشنهاد را به من داد. من شرایطی را مشخص کردم که آقای نوروزبیگی پذیرفت. در ادامه با افشین هاشمی آشنا شدم و چون فرصتی برای خواندن فیلمنامه کمال نبود، داستان را به صورت مفصل برای من تعریف کرد. قبل از این سریال با آقای هاشمی کار نکرده بودم و او را دورادور می‌شناختم. همکاری با این پروژه را پذیرفتم اما با خودم این شرط را گذاشتم که اگر کار افشین هاشمی به عنوان کارگردان، ضعیف بود، پروژه را ترک کنم! اما وقتی مشغول به کار شدم، دیدم برعکس انتظار من، کار او خیلی هم خوب است و تقریباً می‌توانم بگویم تا به اینجای کار، من خیلی با آرامش و اطمینان خاطر در این سریال کار کرده‌ام. هاشمی علاوه بر این که کارش را خوب انجام می‌دهد، آدم خلاق و با استعدادی است که در بازای زود می‌تواند جای واقعی خودش را در سینمای ایران پیدا کند. ضمن آن که نباید از داستان این سریال بگذریم که از نگاه من، یک قصه دوست‌داشتنی است.

از تجربیات همکاری در این سریال بگویید و این که از نگاه شما، کار فیلمبرداری در یک سریال، چه تفاوت‌هایی با فیلم سینمایی دارد؟

کار کردن در سریال، شبیه یک مسافرت بی‌مقصد است چون شما نمی‌دانید به کجا خواهید رفت. یا حتی می‌توانم بگویم که شبیه یک پازل است، چون شما هر چه که خانه‌ها را حل می‌کنید و جلو می‌روید، خانه‌های جدیدتری در طول مسیر شما سبز می‌شوند که آن‌ها را هم باید حل کنید. و شاید شبیه یک ماراتن.

در بخش کارگردانی و مخصوصاً در بخش فیلمبرداری و مدیریت فیلمبرداری و نورپردازی هم چنین است. تمام این موارد شمارا وارد چالشی می‌کند که اصلاً فکرش را هم نمی‌کنید. در مدت یک سالی که با این پروژه همکاری می‌کنم، بارها شده که خیلی از سکانس‌ها را چندین بار نورپردازی کرده‌ام. یا سکانسی را در نظر بگیرید که برای ضبط آن سه ماه به نهم‌ریزی شده اما فیلمبرداری آن ۶ ماه طول می‌کشد. از طرف دیگر بازیگرانی را داشتیم که سر یک پروژه دیگر هم مشغول بودند و نمی‌توانستند به صورت مداوم سر صحنه ما بیایند یا بازیگرانی داشتیم که بیمار می‌شدند و یا بازیگر دیگری که باید جراحی می‌کرد...

با این اوصاف پروژه پیچیده‌ای را در تولید این سریال پشت سر گذاشته‌اید؟

بله. صحبت یکی دو ماه نیست که آدم‌ها خودشان را تطبیق بدهند. صحبت یک فعالیت مداوم و یکساله است. مثلاً گاه باید نمای مقابل پلان‌هایی را که یک سال پیش گرفته‌ام، الان ضبط کنم. گاه یادم نمی‌آید و مجبور می‌شوم به تصاویر پشت‌صحنه یا به خود آقای هاشمی که آن پلان‌ها را بازیابی کنم تا حالا بتوانم نمای مقابل آن‌ها را بگیرم. یا می‌توانم به خود آقای نوروزبیگی اشاره کنم که با مجموعه بازیگرها چالش داشت. وقتی شما یک سریال شبکه نمایش خانگی را کار می‌کنید، پلن‌ها را می‌توانید از آن‌ها خودشان یک داستان عجیب و غریب است. با تمام این اتفاقات، تمرکز جلب توجهی که برای ساخت و ادامه دادن کار وجود داشت و شرایط طوری کنترل شد که حالا بعد از بخش چند قسمت از سریال، شما می‌توانید ببینید که چه قدر بازی‌ها عالی شده است.

از نگاه شما به عنوان یک فیلمبرداری با تجربه سینما، کار به سمت تئاتر شدن ترفته است؟

من این حس را ندیدم و اگر هم باشد خیلی کم است. البته اگر هم باشد، این یک مسئله طبیعی است. به هر حال آقای هاشمی از تئاتر آمده و برای همین ممکن است این خاستگاه بر میزانشن او تأثیر گذاشته باشد. ولی به نظرم این تأثیر زیاد تأثیر بدی نیست. به هر حال سینما یکی از مشتقات تئاتر به حساب می‌آید و خیلی از منابع ترکیبی میزانشن از تئاتر به سینما آمده است. به همین

دلیل است که این تأثیر در خیلی از فیلم‌های دنیا که کارگردان‌های مطرحی هم دارند، رایج است.

به هماهنگی خود با افشین هاشمی و خلاقیت این کارگردان اشاره کردید. در طول کار پیش آمد که با کارگردان بر سر قاب‌ها پانور بر دازی به اختلاف نظر بخورید؟ هیچ وقت اختلاف نظری نداشتیم. بعضی اوقات آقای هاشمی با ایده‌های خوبی می‌آمد. بعضی وقت‌ها هم من ایده‌ها را آرایش می‌کردم و یا خودم ایده‌ای داشتیم که با کارگردان در میان می‌گذاشتم. به هر حال ما در کمال حیرت، یک‌سال همکاری صمیمانه‌ای داشتیم. می‌توانم بگویم همکاری خلاقانه و حتی هنرمندانه‌ای بود.

با توجه به نتیجه این کار، اگر دوباره به شما فیلمبرداری یک سریال شبکه نمایش خانگی پیشنهاد شود، آن را می‌پذیرید؟